

Ilmestyskirja 25

Ilm. 20:1-10

Olemme tässä Alusta alkaen -ohjelmassa selittämässä Ilmestyskirjaa. Sen loppu alkaa hämmöttää. Viime kerralla pääsimme luvun 19 loppuun. Kuulimme, miten Kristus lähti voittoa soturikuninkana taisteluun petoa ja väärää profeettaa ja heidän joukkojaan vastaan. Pedosta ei ollut mitään vastusta, vaan heti taistelun alussa se otettiin kiinni ja heitettiin joukkoineen tuliseen järveen.

Nyt jatkamme luvusta 20.

Minä näin, kuinka taivaasta tuli alas enkeli, jolla oli kädessään syvyyden avain ja isot kahleet. Hän otti kiinni lohikäärmeen, tuon muinaisaikojen käärmeen, jonka nimet ovat Paholainen ja Saatana, ja pani sen kahleisiin tuhanneksi vuodeksi, syöksi sen syvyyteen ja lukitsi ja sinetöi sen jäljestä syvyyden oven. Enää ei käärme saa johtaa kansoja harhaan, ennen kuin tuhat vuotta on tullut täyteen. Sitten se on päästettävä irti vähäksi aikaa.

Minä näin valtaistuimia, ja niille, jotka asettuivat istuimille, annettiin tuomiovalta. Minä näin niiden sielut, jotka oli mestattu Jeesuksen todistuksen ja Jumalan sanan tähden, niiden, jotka eivät olleet kumartaneet petoa eivätkä sen kuvaa eivätkä olleet ottaneet sen merkkiä otsaansa eivätkä käteensä. He heräsivät eloon ja hallitsivat yhdessä Kristuksen kanssa tuhat vuotta. Muut kuolleet eivät heränneet eloon, ennen kuin tuhat vuotta oli täytynyt. Tämä on ensimmäinen ylösnousemus. Autuaita ja pyhiä ovat ne, jotka pääsevät osallisiksi ensimmäisestä ylösnousemuksesta! Heihin ei toisella kuolemalla ole valtaa, vaan he ovat Jumalan ja Kristuksen pappeja ja hallitsevat Kristuksen kanssa tuhat vuotta (Ilm. 20:1-6).

Tulkintoja tuhatvuotisesta valtakunnasta

Tuhatvuotinen valtakunta on tosi vaikea aihe. Ensinnäkin, se mainitaan Raamatussa vain yhden ainoan kerran, eli tässä. Ja kuitenkin se on eräässä mielessä aika ratkaiseva sen kannalta, että millaiseksi me tulevaisuuden miellämme. Tuleeko Jeesus takaisin keskelle tätä nykyistä maailmanmenoa, jossa Jumala ei juuri näyttäydy poliittisena toimijana? Vai onko ennen Jeesuksen toista tulemistä odotettavissa tuhatvuotinen ajanjakso, jonka aikana kristityt hallitsevat maailmaa Jeesuksen kanssa?

Tuhatvuotinen valtakunta taivaassa

Näitä molempia vaihtoehtoja on kannatettu kristinuskon traditiossa. Idän kirkon varhaisessa tulkinnassa, n. vuoteen 350 jKr. saakka ajateltiin, että tuhatvuotinen valtakunta tarkoittaa sitä, että uskossaan täydelliseksi tulleet sielut pääsisivät taivaaseen ja liittyisivät siihen 24 vanhimman joukkoon, josta Ilmestyskirjassa on kerrottu ja joka sen mukaan ylistää Jumalaa

taivaassa (ks. 4:9-11; 6:9-11). Tuhatvuotisessa valtakunnassa ei siis olisi kyse maanpäällisestä valtakunnasta lainkaan. Kristuksen valta maan päällä toteutuisi vasta kun ”toisen ylösnousemuksen” eli yleisen ylösnousemuksen ja uuden luomisen aika koittaa.

Tämän tulkinnan puolesta puhuu se, että Ilmestyskirjan teksti ei tässä kohden puhu mitään siitä, että nuo Kristuksen tähden mestatut sielut hallitsisivat Kristuksen kanssa maan päällä. Onko kyse on siis niistä marttyyrien hengistä, jotka Ilmestyskirjan mukaan majailivat Jumalan alttarin alla ja odottivat kärsimättöminä, että Jumala kostaisi heidän kiduttajilleen (Ilm. 6:9-11)?

Mutta toisaalta, onko tuo sittenkään järkevä tulkinta? Kerrotaanhan tuossa, että lohikäärme ei enää saa johtaa maan kansoja harhaan, nimittäin sen jälkeen kun se on pantu kahleisiin tuhanneksi vuodeksi ja Kristuksen marttyyrit hallitsevat Kristuksen kanssa. Kai sillä siis on joitain vaikutuksia tässä konkreettisessakin maailmassa, tällä tuhatvuotisella valtakunnalla?

Tuhatvuotinen valtakunta kirkon valtakautena maan päällä

Ehkä siksi kirkkoisä Augustinuksesta (400 –luku jKr.) alkoi toinen tulkintalinja. Sen mukaan lohikäärmeen eli Saatanan kahleisiin paneminen tarkoittaa sitä, että sen toimintamahdollisuuksia on rajattu radikaalisti. Tämä tapahtui silloin, kun Kristus nousi kuolleista. Hän ”murskasi käärmeen pään”, niin kuin Aadamille ja Eevalle kerrotussa alkuevankeliumissa Kristuksesta oli ennustettu. Sen jälkeen Saatana ei enää voi johtaa kansoja harhaan, koska maailmassa on olemassa Kristuksen kirkko, joka julistamallaan evankeliumilla vapauttaa ihmisiä hänen vallastaan. Mutta ennen Kristuksen konkreettista paluuta maan päälle Saatana päästetään irti. Se saa jälleen eksyttää ihmisiä. Mutta sille tulee äkkinäinen loppu, kun Jeesus palaa. Silloin koittaa varsinainen ylösnousemus.

Mutta ei tämäkään tulkintalinja ainakaan kokonaan vakuuta. Sillä eikö perkeleellä ole tänä nykyisenä ”kirkon aikana” ole ollut aika vapaat kädet johtaa kansoja harhaan? On ollut vaikka mitä harhaoppeja, kirkon hajoamista ja hirmuisia sotia ja kansanmurhia, ja ristiretkiä ja kristityt maat ovat tuhonneet vaikkapa Amerikkojen kulttuurit. Ei se nyt ihan siltä vaikuta, että ”tuo muinaisaikojen käärme” on Kristuksen ylösnousemuksen ja kirkon ajan jälkeen on ollut kahleisiin pantuna.

Tuhatvuotinen valtakunta on maan päällä tulevaisuudessa

Ehkä tämän vuoksi noin vuodesta 700 jKr. vuoteen 1500 jKr. oli vallalla sellainen tulkinta, että tuhatvuotisessa valtakunnassa on kyse vielä tulevaisuudessa olevasta asiasta. Kerran tulevaisuudessa koittaisi aika, jolloin kirkko uudistettaisiin niin väkevästi, että maanpäälliset vääryydet ihan oikeasti loppuisivat tuhanneksi vuodeksi. Kaikkein vahvimmin tätä tulkintaa edustivat Jan Hussin radikaalit seuraajat 1400 –luvulla. Heidän mukaansa tuhatvuotista valtakuntaa hallitsisivat pyhät uskovaiset. Se merkitsisi poliittista uudistusta, jonka seurauksena mm. yksityisomaisuudesta luovuttaisiin, eikä enää olisi kuninkaita eikä veroja vaan kaikki eläisivät tasa-arvoisesti.

Tämä on sikäli huono tulkinta, että kun muualla Raamatussa puhutaan Kristuksen toisesta tulemisesta, niin se näyttää tapahtuvan keskellä tätä normaalia maailman menoa. Kristus tulee yllättäin, kuin varas yöllä, eivätkä ihmiset aavista mitään.

Protestantismien opetus

Luther oli nähnyt, millaista sekasortoa sai aikaan sellainen tulkinta, että jotain hurskasten joukkoa pidettiin sinä poliittisena valtava, joka saisi hallita maan päällä tuhat vuotta Kristuksen kanssa. Tämmöistähän oli propagoinut hurmahenki Thomas Müntzer, joka yritti joukkoinen aloittaa tuhatvuotisen valtakunnan väkivalloin. Siitä seurasi talonpoikaissota v. 1525 ja hirvittävä tappaminen, jossa sadattuhannet talonpojat ja tuhannet ritarit saivat surmansa.

Luther opetti, että tuhatvuotinen valtakunta ei tarkoita sitä, että uskovaiset saavat joskus tulevaisuudessa poliittisen vallan ja hallitsevat yhdessä Kristuksen kanssa. Hän palasi siihen Augustinuksen tulkintaan, että tuhatvuotinen valtakunta tarkoittaa kirkon aikaa. Saatana on sidottu, koska evankeliumi vaikuttaa maailmassa ja tuo ihmisille sovituksen ja pääsyn Saatanan vallasta Jumalan lasten vapauteen. Hänen mielestään tuo tuhannen vuoden jakso oli lähenemässä loppuaan. Sitä tarkoittivat turkkilaisten joukot, jotka olivat hänen aikanaan valloittamaisillaan Euroopan. Luther uskoi elävänsä todellisia ”lopun aikoja”.

Samoin muut suuret reformaattorit, kuten Jean Calvin, hylkäsivät ajatuksen tulevaisuudessa koittavasta poliittisesta tuhatvuotisesta valtakunnasta. Mutta 1700 –luvulla tuo tulkinta nosti jälleen päätänsä. Kuuluisa USA:lainen teologi Jonathan Edwards ajatteli, että tuhatvuotinen valtakunta olisi sitä, että hengellisen herätyksen, sosiaalisten uudistusten ja teknologisten keksintöjen ansioista alkaisi uusi, parempi aikakausi. Tällaista näkemystä ruvettiin sanomaan ”postmillennialismiksi”. Se tarkoittaa sitä, että Kristus palaa takaisin vasta, kun tuhannen vuoden mittainen nykyistä olennaisesti parempi hengellinen poliittinen järjestys on koettu maan päällä.

Mutta sitten syntyi myös ”premillennialismiksi” sanottu tulkinta. Sen mukaan maailma menee aina vaan huonommaksi, hengellisesti ja noin yleensäkin. Tämä huipentuu ”Gogin ja Magogin sotaan”, joka käydään Josafatin laaksossa Jerusalemin lähellä. Siellä Saatana yrittää lyödä Jumalan kansan joukot. Mutta Kristus laskeutuu voittajana Öljymäelle, tuhoaa Saatanan ja hänen joukonssa ja aloittaa hallitsemaan tuhanneksi vuodeksi pyhiensä kanssa. Vasta sitten koittaa maailman loppu.

Mitä me sanomme?

Mitä tästä kaikesta pitäisi ajatella? Minä lähtisin yhdistämällä ensin mainitut kaksi tulkintaa. Eli sen, että tuhatvuotisessa valtakunnassa marttyyrien sielut eivät hallitse maan päällä poliittisessa valtakunnassa. Vaan he ovat taivaassa, Kristuksen luona. Mutta sitten toisaalta, myös Augustinuksella ja Lutherilla on pointti: tuhatvuotinen valtakunta tarkoittaa myös sitä, että saatanan toimintamahdollisuuksia on rajattu. Kristuksen ylösnousemus on todellisuutta,

sovitus on tehty, ihmisiä tuodaan kasteen ja evankeliumin julistuksen kautta Jumalan omiksi. Tuhatvuotinen valtakunta tarkoittaa siis kirkon aikaa.

Järkeä on myös käyttämässämme Craig A. Coesterin kommentaarin siinä ajatuksessa, että tuo ”tuhat vuotta” ei tarkoita konkreettista tuhannen vuoden ajanjaksoa. Se selittyy pikemminkin sillä, että Ilmestyskirjassa tehdään vastakkainasetteluja Pedon valtakunnan ja Karitsan valtakunnan välille. Pedon vallasta on sanottu monta kertaa, että se kestää 3,5 vuotta. Sen ajan Pedolla on valta kiusata kristittyjä. Se voi vaikuttaa pitkältä ajalta sellaisen kristityn mielestä, joka on vangittuna ja odottaa ehkä kidutusta ja kuolemaa. Mutta juuri heitä varten Ilmestyskirja asettaa lohdutukseksi heidän kasvojensa eteen sen, että tuo 3,5 vuoden jakso on aivan mitätön verrattuna Karitsan tuhatvuotiseen valtakuntaan.

Tällainen tulkinta tuli mieleeni, kun luin siitä, että Isisin libyalaiselle hiakkarannalle mestaamista 21 koptikristitystä on hiljattain julkaistu kirja. Ehkä he vankeudessa, kuolemaansa odotellessaan saivat rohkaisua siitä Ilmestyskirjan sanasta, että heidän kokemansa vaiva oli vain mitätön hetki, ”aika, kaksi aikaa ja puoli aikaa” eli ”38 kuukautta” verrattuna siihen tuhatvuotiseen kunniaan, jonka he kohta saisivat Kristuksen luona.

Mutta loppuun ns. ”diskleimeri”: me emme tiedä oikeaa tulkintaa tälle Ilmestyskirjan puheelle tuhatvuotisesta valtakunnasta. Tämä on vaan yritys. Meitä lohduttaa ainoastaan se, että vaikka menisimme pahastikin pieleen, se ei hirmuisesti haittaa. Onhan asia tosiaankin niin, että tuhatvuotisesta valtakunnasta puhutaan Raamatussa yhden ainoan kerran. Ja sekin on totta, että Ilmestyskirjan kieli on äärimmäisen vaikeasti tulkittavaa ilmestys-kieltä eli apokalyptistä kieltä, joka varmuudella on ainakin jossain määrin vertauskuvallista.

Saatanan lopullinen tappio

Kun tuhat vuotta tulee täyteen, päästetään Saatana vankilastaan, ja se lähtee liikkeelle, kiertää maan neljä kolkkaa ja johtaa kansat harhaan. Se eksyttää niin Gogin kuin Magogin ja kokoaa kansat sotaan, ja joukkoja on kuin meren rannalla hiekkaa. Ne nousevat maan tasangolle ja saartavat pyhien leirin ja rakastetun kaupungin. Mutta taivaasta iskee tuli, ja se tuhoaa ne kaikki. Saatana, noiden kansojen eksyttäjä, heitetään samaan rikinkatkuiseen, tuliseen järveen kuin peto ja väärä profeetta, ja siellä niitä kidutetaan yötä päivää, aina ja ikuisesti (Ilm. 20:7-10).

Mitäs tämä sitten tarkoittaa? Itse lähtisin tulkitsemaan tätä niin, että ennen Kristuksen paluuta maan päällä koittaa ns. ”luopumuksen aika”. Se tarkoittaa sitä, että aiemmin kristityt kansat luopuvat uskosta Kristukseen. Tämä johtuu siitä, että Jumala jostain syystä sallii perkeleen johtaa ihmisiä harhaan. Paavali kirjoittaa tästä 2. Tessalonilaiskirjeessä näin:

Vääryyden salainen vaikutus on jo olemassa. Sen, joka sitä on vielä pidättämässä, on vain ensin poistettava tieltä; silloin ilmestyy tuo vääryyden ihminen, jonka Herra Jeesus on surmaava suunsa henkäyksellä ja tuhoava

tulemisensa kirkkaudella. Vääryyden ihminen tulee Saatanan vaikutuksesta suurella voimalla, tehden petollisia tunnustekoja ja ihmeitä. Hänen vääryytensä pettää ne, jotka joutuvat kadotukseen, koska he eivät ole rakastaneet totuutta, joka olisi pelastanut heidät. Siksi Jumala lähettää rajun eksytyksen (2. Tess. 2:7-11)

Tähän liittyy sekin, että ”lopun aikana” kirkoissa ei enää saarnata oikeata evankeliumia, vaan ihmiset haalivat itselleen sellaisia ”kristinuskon” opettajia, kuin haluavat. Paavali kirjoittaa tästä Timoteukselle näin:

- - aika tulee, jolloin he eivät kärsi tervettä oppia, vaan omien himojensa mukaan korvasyyhyysnä haalivat itselleen opettajia ja kääntävät korvansa pois totuudesta ja kääntyvät taruihin (2. Tim. 4:2-4).

Ilmestyskirjan mukaan perkeleen aikaansaamasta eksytyksestä tulee myös poliittinen; niin pitkälle, että se huipentuu valtavaan sotaretkeen Jumalan kansaa vastaan. Tässä Ilmestyskirja liittyy profeetta Hesekielin kirjaan, sen lukuihin 38 ja 39, joissa kerrotaan ”Gogin ja Magogin” kokoontuvan Israelin vuorille tuhotakseen Israelin kansan. Ilmestyskirja tulkitsee tämän niin, että samalla nuo sotajoukot vastustavat Kristusta ja hänen uskovia eli ”pyhien leiriä”.

Emme osaa kertoa, miten ja milloin tämä tapahtuu. Mutta sen tiedämme, mikä on Ilmestyskirjan sanoma tässä kohden. Se on se, että Jumala on lopulta täysin suvereeni pahuuden valtoja vastaan. Hänen ei tarvitse ponnistella Saatanan pysäyttämisessä, vaan viskaa sen tuosta vaan tuliseen järveen.

Jukka Norvanto kirjoittaa tästä hienosti kommentaarissaan:

Tämä näköala on meiltä tosin aika ajoin hukassa. Kun näemme selittämätöntä kärsimystä ympärillämme tai kun meille itsellemme tapahtuu kauhistuttavia asioita, Jumalan valta tuntuu yhtäkkiä pieneltä. Silloin epätoivon kiusaukseen lankeaminen on lähellä. Sellaisia aikoja varten tarvitsemme näitä Ilmestyskirjan sanoja, joissa Jumalan ehdoton valta tulee niin suurenmoisella tavalla esille (s. 183)